

in vsacega malega obrtnika, ki bi imel zraven sebe tovarno dotične stroke.

In mi kmetje? Ali bi nam bila tovarna v prid? Menda ne. Kajti da bi opustili poljedelstvo mi murski poljanci, ta je bosa. Že zdaj sili vse v mesta in kmetu primanjkuje delavskih moči, kaj bi še le bilo, ko bi imel tovarne v svojem sosodstvu? Potem bi res sam moral delati kot črna živina. Je li vaša želja, g. Hribar, oropati nas kmete zadnjih delavskih moči in male obrtnike vničati s svojimi tovarnami do cela?

To je približno vsebina onega dela Hribarjevega programa, s katerim je pokazal — a prezgodaj — kako bi deloval on v državnem zboru, da bi spravil vinogradnike, kmete in obrtnike na — kant.

Konečno omenjam, da je poročilo — brzojav v »Slov. Narodu« — da bi pri nas bil gosp. Hribar edini kandidat za V. kurijo, nesramna neresnica. Velika večina volilnih mož je na strani Žičkarjevi. Pri Sv. Križu imajo baje 7 volilnih možakov-poštenjakov, ki bodo stali trdno za našega »edinega« — našega kandidata — g. Žičkarja. Na svidenje pri volitvah med vinsko trto in Hribarjevim protjem!!

Od Sv. Vida pri Ptuj. (Kandidat Wratscko pogoreli!) To je bilo tekanja, bobnanja, vabljenja! Iz tiskarne Blankeje v Ptuj vsipal se je celi roj žoltih listkov, kakor če bi bile pridrile kobilce! Vse pa je bila le reklama nemškutarjev za prijatelja Franca Vračka, kateri se ponuja slovenskim kmetom kot kandidat za kmečke občine. Za volilni shod v Jurovcih so trobili! Tu bi naj svet videl in občudoval Franca Vračkota. Obekli so njegovo ime v slovensko pisavo. Iz kočarja ali želarja so napravili kmeta. Kedaj in kje pa je bil Wratscko že kmet? Ali je morebiti okr. zastop gornjeradgonski kmetija, katera tega kandidata redi?

Poštar in krčmar Schostaritsch, usnjar Friedl, oba brata Stražil, Kollar, Merc z Brega, mladenič Zima, penzionirani uradnik pošte Kalchberg vzeli so kandidata gospoda Wratschkota v svoje posebno varstvo. Prišli so sami na shod v Jurovce; prignali pa so seboj tudi viničarje in hlapce, kateri njih imajo! Pokazalo se je, da Wratschko in prijatelji njegovi iz mest in trgov slabo razumejo, kako se shodi prirejajo!

Niso vedeli, da mora zborovanje voditi izvoljen predsednik! Wratschko je kaj oblasten gospod. Tudi Schostaritsch misli, da lahko komandira. Pa takrat ni šlo! Se vé, da je to gospode od Sv. Vida in z Brega jezilo! Jezo so si hoteli potolažiti ter so tolkli in kričali! Slovenski kmetje pa so videli, kako je ta gospoda olikana! Tudi to so se lahko slišali, kako temeljito in obširno se je Wratschko po lastni izpovedi na imeniten in težaven posel državnega poslanca pripravil. Povedal je namreč, da je okoli pred 30letji izdelal celo tri razrede ljudske šole, da slovenski po »novi formi« ne zna dobro, ampak le bolje po »stari«. Kaj se je gospod Wratschko še drugega učil v mladosti, to je pozabil povedati, ali pa se mu ni zdelo vredno! Boljši del si je takrat na shodu izvolil kandidatom pete kurije Johann Wissenjak. On je molčal in to je bilo najpametnejše! Najmanje, kar se more od kandidata tirjati je to, da zna saj jezik volilcev, če družega nič ne zna! Kdor niti tega ne zna, naj se ne hodi ponujati za kandidata!

Gornja savinjska dolina. (Ali je ljudska volja za Hribarja ali kaj?) Kdor opazuje boj volilnih mož pri nas, takoj spozna, da je res, kar nam je pisal rojak iz Rusije, »pri vas na Štajarskem smrdi«. »Domovina« zmirom pisari »ljudska volja je, da naj bo Hribar nam Štajarcem za poslanca!« Ali vprašaj enega ali drugega iz tega ali drugega okraja, za koga pa ste pri vas? takoj dobiš odgovor — učitelji tako silijo s Hribarjem. Seveda so to le jungovski učitelji. In da ne bi ti novoveški pismarji tega utajili, pribijmo črno na belo besede »Učiteljskega Tovariša« št. 35, kjer je pisano: »Le še malo

dni in bila se bo odločilna bitka. Dne 12. in 18. t. m. bomo pokazali kranjski, dne 3. in 9. prosinca primorski in dne 3. in 8. prosinca pa štajarski učitelji, v kolikor smo bili kos prevzeti nalogi, delovati s svojim vplivom na to, da prodero pri letošnjih državnozbornih volitvah kandidatje naprednih strank, ki se zavzeta za napredno učiteljstvo in novo šolo. Kakor se nam poroča, je stopilo vse napredno učiteljstvo na krov, ter je z vso vneto in največjo navdušenostjo in odločnosijo zastavilo vse svoje sile za napredne kandidate«. Iz teh jasnih besedi je torej razvidno, da je Hribar »naprednjak« po kranjskem vzoru, da je njegovo geslo »vse za vero« le fraza, ker ti učitelji zahtevajo, kakor piše imenovani učiteljski jungovski list št. 11, »Popolno ločitev šole od cerkve«, in da Hribar ni poslanec »ljudske volje«, ampak »jungovske volje«. In da ne bi se pozabila imena teh učiteljev v zgodovini, naj mej drugim najbolj bojevite gospode omenim v našem okraju: Praprotnik, Žagar, Terčak, Kocbek, Šijanec, drugi pa so samo teh podrepniki in jih ni vredno imenovati. Kako in kje so agitirali, to pa še lahko povemo.

Gornja savinjska dolina. »Ali se res dobra stvar sama hvali, kakor piše »Domovina« in koliko je njej verjeti?« s temi besedami sem sklenil zadnji dopis. In glej v št. 94 »Domovine« berem »Iz Gornje Savinjske doline«: »Dobili smo popolno zadoščenje — piše Hribarjanec — v Gornjemgradu, Bočni, Novi Štifti, Lučah itd.« In zopet: Iz Gornjegagrade poročajo, da je vseh pet občin volilo volilne može za Hribarja. Oh, zlata duša, sem vskliknil, od kedaj pa se je zopet odprla v Vrbovcu fabrika za farbe, da tako »farbajo« naročnike »Domovine«! Menda je vendar niso »izlehtali« nekateri možiceljni iz Gornjegagrade, ki že za vse predobrega ljubljanskega škofa prosijo, tudi če treba, da bi jim pustil, ko bi morali plačati — pet starih rajnišev. Toda o tem drugokrat. Katerih pet občin je za Hribarja, vtegne vedeti notarjev uslužbenec prijatelj Tona! In Luče! kjer je zibel tekla temu juristu, so tudi za Hribarja? Ne bo dal notarjev dečko! Zakaj Luče, Solčava se ne bo dala za nos voditi več nekaterim Gornjegrajcem. In da bodete vedeli, kje je v Gornjemgrajskem okraju vse za Žičkarja in kje za Hribarja, povemo: Solčava, Luče, Ljubno, Rečica, Mozirje, Kokarje — za Žičkarja. Novaštifta, Gornjigrad, Bočna — za Hribarja. Ti jungovci še po krščansko šteti ne znajo, kakor je iz tega razvidno. Ne — farbo prodajajo! ravno tako, kakor tisti v Mozirju slučajno zbrani župani in volilci, kateri se še podpisati — ne znajo. To vse govori o moštvu Hribarjevih agitatorjev. In da se ne bi zopet predrznili nas »od nazadnjaške stranke« učiti, jim povemo, da se je gospod Žičkar potegnul za cesto Solčava-Luča, kar lahko berete v »Stenographisches Protokoll, 18 Sitzung, 19. April 1899 str., 203 itd.« Kje so celjski rodoljubi? in da je za vas Luče prosil uravnavo Savine pri ministerstvu in tudi dosegel že letos zato komisijon v spomladi. Le poiščite si pri namestništvu ali pa pri ekspozituri akte, ki imajo število 20.797 ex 1899 in bodete videli, v Mozirju slučajno »zbrani župani in volilci« — kako ste lagali — ne farbali! In potem pride »Domovina« in piše: »Nikdar si nismo mislili, da se bodo gotovi gospodje posluževali v svoji agitaciji za Žičkarja orožja, ki je postavno zabranjeno celo vsakemu posvetnjaku. To ravno, da smo posvetni razumniki in preprosti volilci od izobraženih duhovskih slojev pričakovali ednako pošteno agitacijo, nas je varalo v Mozirju in deloma na Rečici«. Kateri »duhovski sloji«, ker dozda se »o duhovskih slojih« nistem nikdar slišal? Mi smo pa že povedali v tem listu, kaka in kdo je delal in kako orožje so agitatorji imeli in še povemo da je prè rekel na shodu v Gornjemgradu Anton Pustoslemsek, da duhovniki hočejo zato Žičkarja, »da bodo laglje dobro jedli in pili«, Šarp v Gornjemgradu, trgovec in okrajnega zastopa načelnik, ki se je od

nekod sem priženil, je lovil enega volilnega moža R. po krčmah in ga nagovarjal, naj glasuje v Celju za Hribarja, Terčak, nadučitelj od Sv. Frančiška je dva dni na Rečici obdeloval nekatere za Hribarja, občinski pisar rečiške občine je kar gorel v nagovarjanju za Hribarja, Žagar je sklicaval shode in če hočete več, povemo vam še lahko, kako ste v Mozirju pobijali Žičkarjevim pristašem okna z govnom mazali vrata in psovali javno duhovnike. Toda o tem drugokrat.

Kje je laž? Kje resnica?

Iz okraja ptujskega.

Sedanje volitve za državni zbor so nas Slovence vsestransko iznenadile. Dobili smo za vsako volilno skupino toliko kandidatov, kakor poprej nikoli! Nepoklicanih je večina teh! Tokrat nastopa nemškutarstvo zelo predrzno zoper nas Slovence. Vsako mesto in mestice, vsak trg in trgič, vsako gnezdo mobiliziralo je stare in mlade nemškutarje in nemškutarčke na volilni boj zoper nas Slovence! Kakor pa je odpadnik, izdajca svojega naroda, svoje matere, svoje domovine, najgrša, najostudnejša stvar pod milim nebom, tako je tudi orodje, s katerim nastopajo naši nasprotniki zoper nas pomazanih listih in drugih tiskovinah, po shodih itd., najgrše in najslabše. Njihovo orodje je laž! Pa vendar računijo na to, da je med Slovenci malo razsodnih mož, da Slovenec noče razločevati, kdo mu je prijatelj, kdo sovražnik; da sega prerad potujem; da še nemškutarjev in tistih nemcev ne pozna, katerim so nemškutarji slepo, pa dobro plačano orodje v dosego namenov, propad slovenske naše domovine.

Mi trdimo, da se poslužujejo naši nasprotniki v volilnem boju zoper nas laži, da hočejo slovenskega kmeta z lažjo preslepiti, na svojo stran dobiti. To se lahko dokaže.

Prešnje čase so se za vse volilne okraje slovenskega Štajerja določevali in izbirali kandidatje na shodu v Mariboru. Ker je v Maribor daleč, ker potovanje v Maribor stane zamudo časa in denar, bila je občna želja slovenskih volilcev, da se vrši shod zaupnikov v vsakem volilnem okraju, kolikor mogoče, v središču volilnega okraja!

Tej občni želji se je letos povsem vstreglo. Tako so imeli kmetski volilci vsakega sodnijskega okraja čas in priliko, med seboj se pogovarjati zaradi kandidata. V tistih sodnijskih okrajih, kjer imajo politična društva, n. pr. ljutomerski, ormoški, rogaški, šentlenarški in ptujski, lahko so ta društva za shod zaupnikov potrebno pripravila in ukrenila. Kdo je tedaj toli nesramen lažnik, da si upa trditi, da slovenski kmetski volilci niso imeli prilike, izraziti svojih želj glede kandidatov, da niso bili prašani; da so posvetni in duhovni gospodje brez njih izbrali in postavili kandidate? Šele potem, ko je preteklo dosti časa, ko so se bili vršili že v Celju, Ljutomeru, Ormožu, Mariboru in drugod shodi in posvetovanja, zbrali smo se kmetski volilci na našo željo še v Ptuj, in so bili povabljeni na shod volilci iz vseh sodnijskih okrajev, kateri volijo v ptujskem enega poslanca v državni zbor. O shodu zaupnih mož v Ptuj so naši nasprotniki spet lagali in še lažejo, da je bilo prišlo dvajset advokatov, mnogo duhovnikov, nič kmetov, da so gospodje vse komandirali! Vse debela, nesramna laž, katera more priti le iz ust propalega človeka! Tovariši iz ptujskega, rogaškega, ormoškega, gornjeradgonskega, ljutomerskega okraja so mi in bodo žive priče, da smo imeli mi slovenski kmetje na shodu zaupnikov prvo in zadnjo besedo! Vi slovenski možje, kateri ne požirate vaših besed, kateri ne zmenjavate vašega prepričanja, kakor se obleka menjava, kateri se ne bratite z nemškutarji in se njih ne bojite, — ne domačih, ne tujih, — ste mi priča, da smo si mi predsednika po naši želji in volji izbrali, da se je v prvi vrsti o tem govorilo, ako bi hotel kateri dober

in zmožen kmet prevzeti kandidaturo za skupino kmetov občin! Vi slovenski možje ste mi živa pričča, da so kmetje iz prvih naših okrajev, iz tistih okrajev, kjer imamo najboljše izšolane, gmotno najboljše podprte, narodno najboljše probujene kmete, — odločno odklonili kandidaturo za državni zbor! Niso pač predrzni puhloglavci, niso častilakomneži! Svesti so si bili, da kmet ne more in ne sme svojega gospodarstva zanemarjati, da ne more za več mesecev na Dunaj! Odkrito smo vsi priznali, da mora biti naš zastopnik, ker to tirjajo tudi drugi stanovi od svojih zastopnikov, — ugleden mož, mož slovenskega mišljenja in prepričanja, mož v soli in praksi izobražen, zveden v zakonodajstvu! Izjavili smo vsi, da ne smemo in ne moremo poslati kot zastopnika v državni zbor kimovca, katerega bi ne mogli pri nobenem delu rabiti; kateri bi glasoval po želji drugih, kateri bi si rad s posedovanjem v državni zbornici dolgečas preganjal, si služil denar, da bi si tako ra stroške drugih pomagal, se svojih dolgov sčasoma rešil! Take kandidate smo odločno odklonili!

Gospodarske stvari.

Živinoreji treba trdne podlage.

Ako hočemo od semenskih rastlin pridelati veliko dobrega semena, odbrati moramo za seme le take rastline, ki so pravilno in dobro razvite. Po takih rastlinah se najbolj ravna dobrota novega semena in po takem semenu zopet dobrota novih rastlin. Ako dosledno tako ravnamo, imamo zmeraj lepo seme in zmeraj lepe pridelke.

Prav tako kakor pri rastlinah treba nam je delati tudi pri živini. Tudi pri živini treba nam je odbirati za pleme lepo zraščene in dobre živali, da pridemo do boljšega prirejka, t. j. do dobre »sorte«, kakor se radi izrazimo. Take lepo zraščene živali so najtrdnjša podlaga za uspešni razvoj in napredek naše živinoreje, a treba jih je v ta namen po več let rediti, da se dobi po njih kaj dobrega

zaroda, s katerim se zaredé in razširijo dobre lastnosti plemena. Ako take živali vrh tega še skrbno izrejamo in dobro krmimo, potem se živina od roda do roda izboljšuje in postane v vsakem oziru bolj koristna in dragocena. Tako ravna po vsih naprednih deželah in tudi pri nas bo mogoče le po tej poti dovesti našo živinorejo na tisto stopinjo, katero zavzema po drugih deželah.

Kaj pa pri nas opazujemo? Kaj ne delamo ravno tako? — Ne! Kar se dobrega in lepega izredi, se sproti proda in sicer večinoma v vnanje kraje, tako da so prodane lepe živali s svojimi dobrimi lastnostmi za izboljšanje domače reje popolnoma izgubljene. Vse lepe in dobre krave se sproti prodajo, večinoma za Gradec, doma pa ostajajo že Bog zna kolikokrat prekupljene živali, ki so dvomljivih in nestanovitih lastnostij za pleme.

Taka reja nima nobene trdne podlage in s tako rejo ne pridemo v živinoreji nikdar do tistih uspehov, katere so dosegli po drugih deželah in po katerih bi morali tudi mi hrepeneti, ako si hočemo izboljšati svoje gmotno stanje.

Prepričan sem, da vedo tudi naši živinorejci ceniti, kolike vrednosti so dobre krave za izboljšanje domače reje. Žalibog pa, da se v pre mnogih slučajih zato premalo zmenimo in da prodajamo sploh vse, kar se da dobro v denar spraviti, gledé pri tem le na hipne koristi, ne pa na to, da spodkopujemo s takim ravnanjem edino pravo podlago, na kateri bi bilo mogoče doseči v nekoliko letih zares dobre in stanovito ugodne uspehe. Drugod so živinorejci v tem pogledu veliko bolj preudarni in ne prodajajo dobrih krav iz hleva, toliko časa ne, dokler so dobre za pleme in za užitek.

Resnica je, da so v mnogih slučajih denarne stiske tisti vzrok, vsled katerega se prodajajo dobre plemene živali od hiše, a v mnogih slučajih je temu kriva tudi tista lakomiselnost in tisto že nekako vcepljeno nagnenje do barantije, ki se pojavlja pri mnogih naših živinorejcih. Marsikateri gospodar proda svojo lepo in za pleme dobro kravo, ne iz gmotnih potreb, ampak le za to, ker mu ponudi kravji kupec lepo ceno

in ga toliko časa pregovarja, da se spusti v kupčijo. In teh kravjih kupcev mrgoli po deželi. Vsak teden ga imaš skoro pred seboj. Ti ljudje vedo za vsak hlev, za vsako kravo, in poberejo vse, kar je količkaj porabnega.

Zadnji čas je, da se vsaj boljši živinorejci vzdramijo in da s svojim dobrim izgledom vplivajo na to, da se lepe in dobre živali ne prodajajo, ampak doma obdrže za izboljšanje domače reje, kajti lepe in dobre živali ne prodajajo, ampak doma obdrže za izboljšanje domače reje, kajti lepe in dobre krave so v rokah skrbnih živinorejcev najtrdnjša podlaga za uspešni razvoj in napredek domače živinoreje. Kravjim prekupcem pa naj se prodajajo le tiste krave s teleti, ki niso za pleme dosti vredne in za katere ni škoda, ako jih dobi mesar v roke. R. v D. N.

Cerkvene zadeve.

Sv. Jakob v Slov. gor. Srečne dneve smo imeli pri Sv. Jakobu v Slov. gor., ko smo imeli od dne 17.—25. novembra sveti misijon. Želeli smo si ga že. Udeležba je bila vsekdar nepričakovano velika. Bodi na tem mestu prisrčna zahvala izrečena č. gg. misijonarjema in oc. kapucinoma spovednikoma za njih veliki trud. Pa možje šentjakovski, kje je bilo vaše prepričanje o dolžnostih krščanskega državljanca ob volitvah volilnih mož?

Mili darovi za družbo vednega čiščenja. Remšnik K 9, Središče 22-04, Slivnica pri Mariboru 70, Frankolovo 40, preč. gosp. dr. Ivan Krizanič 100, Reichenburg 32, Griže 49 52, Sv. Peter pri Radgoni 22, Zabukovje 10, Škale 15, Sv. Ilj pri Velenju 25-16 kron.

Duhovniške spremembe. V pokoj je stopil č. g. Jurij Galun, župnik v Podsredi. Provizor je postal č. g. Makso Oevirk, kapelan istotam.

Loterijske številke.

Gradec 8. decemb. 1900. 69, 67, 52, 51, 81
Dunaj » » » 7, 52, 81, 36, 11

Nizke cene, vse jako čedno, prijazna in hitra postrežba.

Restavracijo
v mariborskem 'Narodnem domu'
prevzame s 1. decembrom 1900.

Andrej Mesner.

Opirajoč se na mnogoletne izkušnje, bom skušal na vse strani častite goste postreči.

Točil bom vedno sveže marčno in pilzensko pivo, izvrstno domače štajarsko belo in istrijsko črno vino.

Okusno prirejena gorka in mrzla jedila o vsakem času.

Ptujci dobe vedno čedne sobe in postelje.

Razglas!

Podpisano županstvo naznanja, da se bodo letni in živinski sejmi v Trbovljah prihodnje leto sledeče vršili:

509 2

dne 3. februarja na dan sv. Blaža

dne 7. marca na dan sv. Jedrti

dne 18. oktobra na dan sv. Lukeža

dne 6. decembra na dan sv. Miklavža.

Županstvo Trbovlje v novembru 1900.

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega
v Mariboru,

Kokoschnegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd.

Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, marmorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene. 42

KUVERTE

s firmo priporočila

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Kdor hoče 400 mark

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko: V. 21 Annoncen-Exped. K. F. Woltan, Leipzig-Lnd.

Najcenejša, najpripravnija zavarovalnica za krščanske stranke je

„Unio catholica“

Gradec Karl-Ludwig-Ring št. 9. 513

Razne
uradne pečate

priporočila
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.